

GRAMAT

SMALIK

VOLAPŬKA

medii pük Esperanto

Pakobüköl fa Brian R. Bishop

MALGRANDA

GRAMATIKO

DEVOLAPUKO

per Esperanto

Kompilis Brian R. Bishop

A. GRAMATIKO	B. UTILAJ VORTEROJ KAJ VORTGRUPOJ
i. Antaŭparoloj	1. Prefiksoj
ii. Enkonduko	2. Sufiksoj
iii. Mallonga historio de Volapuko	3. Ĉefaj radikformaj adverboj
1. Alfabeto	4. Ĉefaj radikformaj prepozicioj
2. Artikolo	5. Ĉefaj radikformaj konjunkcioj
3. Substantivoj	6. Ĉefaj radikformaj interjekcioj
4. Adjektivoj	7. Kelkaj vortgrupoj
5. Numeraloj	
6. Pronomoj	
7. Adverboj	
8. Prepozicioj	
9. Konjunkcioj	
10. Interjekcioj	© Brian R. Bishop 2012.
11. Verboj	
12. Volapuko kaj Esperanto	

(i) ANTAŬPAROLO (*Fonun*)

Indas, je la jarcenta jubileo de Volapuko, ke la Esperantistaro disponu informojn pri tiu lingvo, kiu la unua montris la efektivigeblon de monda lingvo.

Iamaj konkurantoj por la sama rolo, Volapuko kaj Esperanto nun estas konkurantoj en diversaj roloj: antaŭa *Cifal* [Ĉefestro] Johann Schmidt skribis, “*Vilobs kälön püki at leigoso äsä käloy vöno-Grikänapüki u vöno-saxadapüki*” [Ni devas zorgi pri Volapuko tiel, kiel oni zorgas pri la antikva greka aŭ antikva saksa lingvoj]. Estas, nia devo konservi ĉi tiun parton de la homa lingva heredaĵo.

Nun, for de la fruĵaraj akraj kritikoj, oni povas eltrovi por si mem tion, kio altiris siatempe tiom da subtenantoj. Oni malkovras, kie la tiom sukceshanta antaŭiranto de Esperanto vere havas en si siajn proprajn belecon, simplecon kaj racion.

Tial, en la venontga jarcentfesto de la invento de Volapuko, la 31-an de marto, 1979, ni povas laŭte aserti, kiel Zamenhof ĉe Boulogne, “Ni esprimas nian koran dankon al sinjoro Schleyer, la unua kaj plej energia pioniro de la ideo de neŭtrala lingvo internacia”.

Brian R. Bishop,
Leigh-on-Sea,
Novembro, 1978.

ANTAŬPAROLO AL DUA ELDONO (*Fonun segiva telid*)

Post kiam mi manskribis ĉi-tiun verketon, la ebleco krei kaj komunikadi per Volapuko precipe per la interreto kreskiĝas. Sed la pligranda parto de la agoj estas, bedaŭrinde per la angla. Ĉi-tie ne taŭgas amplekse klarigi, kiel la angla influas malhelpe la pensmanierojn, kreadformojn kaj vortuzadon en neanglaj lingvoj, precize kaj precipe en Volapuko.

Krome pli kaj pli da Esperantistoj interesiĝas kaj esploras kiel kaj kial la prototipo de Esperanto tiom sukcesas en formo kaj uzo

La unua eldono de ĉi-tiu verketo enhavis mallongan vortaron. Post tiam, tamen, André Cherpillod eldonis sian vortaron (*Vortaro Volapük-Esperanto kaj Esperanto-Volapük / Vödabuk Volapük-Sperantapük e Sperantapük-Volapük*, Eldonejo La Blanchetière, 2003, ISBN 2-906134-63-5) multe pli utilan kaj ampleksan. Mi do ellasis ĝin en ĉi-tiu okazo sed enmetis kelkajn vortlistojn

Brian R. Bishop,
Leigh-on-Sea,
Marto, 2012.

(ii) ENKONDUKO (*Nüdug*)

La sekvantaj paĝoj sufiĉos por taksu Volapukon. La lingva normo estas laŭ la nemalhaveblaj, definitivaj verkoj de D-ro Arie de Jong, *Gramat Volapüka* kaj *Wörterbuch der Weltsprache*, kiuj donos plenan konon.

Pri la gramatiko, mi ne povas ne konsenti kun Zamenhof (*Esenco kaj estonteco de la ideo de lingvo internacia* en *Fundamenta krestomatio*, 17-a eldono, paĝo 290): "... malgraŭ diversaj eraroj la gramatiko de Volapük estas tiel facila kaj tiel simpla, ke doni ion multe pli facilan kaj simplan oni jam ne povas ..."

Tamen, Zamenhof plie skribas, "Dume Volapük solvis nur la demandon de la gramatiko, kaj la vortaron ĝi lasis tute sen atento, doninte simple tutan kolekton de diversaj elpensitaj vortoj ". Mi opinias, ke li pensis tiel maljuste ĉar li ne taksis la funkcion de la afiksoj kaj la riĉecon de la gramatikajn formojn, kiujn mi apartigis[, kaj ĝian radikan flekeblecon]. Cherpillod, en sia vortaro menciita montris la logikon de la volapuka vortaro, kiun li aranĝis laŭ radikoj, normala sistemo ĉe Esperanto (ekzemple *P.I.V.*).

Nun estas bezonataj, por starigi definitive la lingvon je la dispono de la estonteco, pli granda vortaro Esperanto-Volapük/Volapük-Esperanto kiaj ekzemplaro de vortuzoj el la literaturo, eble ankaŭ ekzercaro aŭ lernolibro, krom la reeldonado de la malnova literaturo kaj la eldonado de novaj verkoj. [Tio eĉ nun komenciĝas en la interreto.]

(iii) MALLONGA HISTORIO DE VOLAPUKO
(*Jenotem brefik Volapüka*)

Dum Zamenhof ankoraŭ perfektigis siajn ideojn pri Esperanto, Johann Martin Schleyer germana sacerdoto, la 31-an de marto, 1879, finpensis la principojn de sia lingvo, kiun li nomis *Volapük*, t.e. monda lingvo. Du monatojn poste li publikigis la skizon en gazeto, kaj tiam, en 1880, sep jarojn antaŭ la *Una libro de Esperanto*, li eldonis sian unan gramatikon kaj vortareton.

Tuj la literaturo kaj movado de Volapuko kreskiĝis, ĝis, en 1889, tra la tuta civilizita mondo, eĉ en Japanujo, Ĉinujo kaj centra Afriko, ekzistis almenaŭ unu miliono da membroj (laŭ taksado de kritikuloj), pli ol 250 kluboj, pli ol 50 revuoj, kaj pli ol 500 eldonaĵoj. Jam du vaporŝipoj sur la rivero Rhein portis la noman *Volapük*. Ĉio ŝajnis preta por la plena akcepto de la lingvo ĉie.

Tamen tiun saman jaron ekkomenciĝis misfortunoj: personeca kaj organiza kvereloj inter la kluboj en München kaj Nürnberg elradiiĝis tra tuta Germanujo kaj Eŭropo. Membroj foriris; malamikoj atakis. La malfortiĝo daŭris en la 20-an jarcenton. Schleyer mem mortis en 1912 okdekunjara.

Tiam, en 1931, Volapuko akiris novan vivon per la jam menciitaj gramatiko kaj vortaro de D-ro Arie de Jong. Dum la fruaj jaroj, kelkaj ĉefoj en la volapuka movado kaj eĉ Schleyer mem sugestis kelkajn malgravajn ŝanĝojn por eĉ pli faciligi la lingvon. D-ro Arie de Jong en 1931 kunmetis la plej utilajn proponojn kaj tiel stabiligis kaj definitivigis Volapukon. La revuo *Volapüka gased pro nedänapükans* daŭris multajn jarojn kiel la tutmonda organo.

Post la centjara datreveno de Volapuko en 1979, komenciĝis nova organo *Vög Volapüka*, kaj stariĝis la *Zänabür Volapüka* [Volapuka Centro] [kies ĉiuj posedaĵoj nun estas en la biblioteko de la *Esperanto Asocio de Britio*].

Ĉie kreskiĝas intereso pri Volapuko, kaj daŭre restas malgranda koresponda reto en pluraj landoj. [Post kiam ĉi-tiuj vortoj estas skribitaj, la intereso kaj korespondaĵaro multfoje kreskiĝas, precipe per la interreto. Vidu, ekzemple, inter multaj retpaĝoj:

<http://volapuk.evertype.com/>

<http://personal.southern.edu/~caviness/Volapuk/>

<http://www.archive.org/search.php?query=Volap%C3%BCk>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Volap%C3%BCk>

]

A.1. ALFABETO [*Lafab*]

1.1. Literoj (*tonats*): a, ä, b, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, ö, p, r, s, t, u, ü, v, x, y, z.
La sono ne ŝanĝiĝas pro siaj kunliteroj. Estas kelkaj etaj flekseblecoj por respekti nacilingvajn kutimojn.

1.2. Vokaloj (*vokats*) (prononco)

a, e, i, o, u: same, kiel in Esperanto, itala, hispana.

ä: kiel germana ä (Bär), franca è (mère); preskaŭ kiel esperanta ej (plej).

ö: kiel germana ö (schön), franca eu (peur); angla neŭtra sed longa e, u (absurd).

ü: kiel germana ü (Tür), franca u (plu).

Estas nek diftongoj nek triftongoj (du aŭ tri vokaloj prononcitaj kune): oni parolas ĉiun vokalon aparte, ekzemple *rein* [pluvo] = *re-in*.

1.3. Konsonantoj (*konsonats*) (prononco)

c: kiel esperanta ĉ aŭ ĝ; j: kiel esperanta ŝ aŭ ĵ; x: kiel esperanta ks;

y: kiel esperanta j; z: kiel esperanta c aŭ ds.

La aliaj: kiel la samaj literoj en Esperanto.

1.4. Akcento (*kazet*)

La akcento staras sur la lasta silabo, ekzemple *lafáb* [alfabeto], *lafabík* [alfabeta].

A.2. ARTIKOLO [*Lartig*]

2.1. Volapuko havas nek difinan nek nedifinan artikolon.

Tiel *fat* signifas ‘patro’ aŭ ‘la patro’.

2.2. La artikolo *el* estas uzita antaŭ nedeklinacieblaj (ekzemple ekstervolapukaj) substantivoj, precipe ĉe oblikvaj kazoj, ekzemple:

<i>(el) Schleyer</i>	= Schleyer;	<i>ela Schleyer</i>	= de Schleyer;
<i>ele Schleyer</i>	= al Schleyer	<i>eli Schleyer</i>	= Schleyer-on
	<i>o (el) Schleyer!</i>		= ho Schleyer!.

2.3. *El* ankaŭ provizas radikon por afiksoj laŭbezone antaŭ tiaj vortoj:

vidu ekzemple afkiksojn, kiel *hi-*, *ji-*, *-ak*, *-an*, *-af*, *-äd*, *-än*, *-ed*, *-el*, *-ep*, *-eä*.

Ekzemploj: *Elak Bodensee* (*-ak* por lagoj); *eled* (*-ed* por montoj) *Pennines Zamenhof äbinom heilan Esperanto* [Zamenhof estis homo nomita Esperanto].

2.4. Se oni uzas specifantan vortoj, oni ne uzas la artikolon, ekzemple:

zif London [la urbo London]; *o jireg Elizabeth!* [ho reĝino Elizabeth!].

2.5. La artikolo ne estas uzita kun volapukaj vortoj, ekcepte se on volas fari el ili nedeklinaciigotan titolon, ekzemple:

Labob eli ‘*Vödabuk Volapüka*’ [Mi havas la (libron) ‘Vödabuk Volapüka’]

A.3. SUBSTANTIVOJ [*Subsats*]

La radiko de ĉiu adjektivo kaj verbo estas substantivo, kies radiko tial ĉiam komenciĝas kaj finiĝas per konsonanto.

3.1. Kazoj [*deklinafoms*]

	Singularo [<i>balnum</i>]		Pluralo [<i>plunum</i>]
<i>fat</i>	= (la) patro	<i>fats</i>	= (la) patroj
<i>fata</i>	= de (la) patro	<i>fatas</i>	= de (la) patroj
<i>fate</i>	= al (la) patro	<i>fates</i>	= al (la) patroj
<i>fati</i>	= (la) patron	<i>fatis</i>	= (la) patrojn
<i>o fat</i>	= ho patro	<i>o fats</i>	= ho patroj.

Anstataŭ la genitivo (*fata*), oni povas uzi la prepozicion *de*: *de fat* [de (la) patro]; anstataŭ la dativo (*fate*), oni povas uzi la prepozicion *ad*: *ad fat* [al (la) patro].

3.2. Genroj (*gens*)

Vortoj, kiuj signifas ideojn virajn estas viraj, kaj tiuj, kiuj signifas inajn estas inaj. Ĉiuj aliaj vortoj estas komunaj.

viraj:	<i>man</i> [viro],	<i>fat</i> [patro],	<i>tor</i> [virbovo].
inaj:	<i>vom</i> [virino],	<i>mot</i> [patrino],	<i>kun</i> [bovino].
komunaj:	<i>men</i> [homo],	<i>flen</i> [amiko],	<i>cil</i> [infano],
	<i>jevod</i> [ĉevalo], :	<i>bub</i> [bovo],	<i>bovül</i> [bovido],
	<i>gok</i> [koko],	<i>buk</i> [libro],	<i>tab</i> [tablo].

Komunaj substantivoj, kiuj rilatas al viraj estaĵoj, povas ŝanĝiĝi al viraj per la prefikso *hi-*, kaj al inaj per la prefikso *ji-*, ekzemple:

<i>flen</i> [amiko],	<i>hiflen</i> [viramiko],	<i>jiflen</i> [amikino],
<i>dog</i> [hundo],	<i>hidog</i> [virhundo],	<i>jidog</i> [hundino].

3.3. Diminutivoj (*smalükamavöds*)

<i>flor</i> floro	<i>floril</i> [floreto]	<i>dom</i> [domo]	<i>domil</i> [dometo]
-------------------	-------------------------	-------------------	-----------------------

3.4. Kunigitaj vortoj (*kobükamavöds*)

Oni povas kunigi substantivojn pere de la genitivo aŭ akuzativo. Oni ĝenerale uzas la genitivan (ekz. *Volapük* = de la mondo lingvo = monda lingvo).

Se la unua vorto estas kvazaŭ objekto de la dua, oni uzas la akuzativon (ekz. *pükitidan* = lingvo-n-instru-isto).

Do, estas diferenco inter *motalöf* [amo de patrino] kaj *motilöf* [amo al patrino].

Estas neniu liga vokalo se la unua vorto ne estas substantivo, ekz.:

se estas nombro (*foldil* [kvara parto, kvar-ono]),

se estas prepozicio (ekz. *lügol* [al-iro]), aŭ

se estas konjunkcio (ekz. *pluunepu* [pli-aŭ-malpli]).

A.5. NUMERALOJ (Nums)

5.1. Bazaj numeraloj (Numavöds)

0	<i>ser</i>	10	<i>deg</i>	$\frac{1}{10} = 0,1$	<i>dim = degdil bal</i>
1	<i>bal</i>	100	<i>tum</i>	$\frac{1}{100} = 0,01$	<i>zim = tumdil bal</i>
2	<i>tel</i>	1.000	<i>mil</i>	$\frac{1}{1\ 000} = 0,001$	<i>mim = mildil bal</i>
3	<i>kil</i>	10.000	<i>degmil</i>	$\frac{1}{10\ 000} = 0,000\ 1$	<i>dimim = degmildil</i>
4	<i>fol</i>	100.000	<i>tummil</i>	$\frac{1}{100\ 000} = 0,000\ 01$	<i>zimmim = tummildil</i>
5	<i>lul</i>	1.000.000	<i>balion</i>	$\frac{1}{1\ 000\ 000} = 0,000\ 001$	<i>balyim = baliondil</i>
6	<i>mäl</i>	10^9	<i>milbalion</i>	$\frac{1}{10^{12}} = 0,000\ 001^2$	<i>telyim = teliondil bal</i>
7	<i>vel</i>	10^{12}	<i>telion</i>	$\frac{1}{10^{18}} = 0,000\ 001^3$	<i>kilyim = kiliondil bal</i>
8	<i>jöl</i>	10^{18}	<i>kilion</i>	k.t.p.	e.r.
9	<i>ziül</i>			Alivorte ekz. 0,1	<i>ser liunül bal</i>

11 *degbal* 22 *teldegtel* 333 *kiltum kildeg kil*
 7.654.321 *velbalion mätlumludegfolmil kiltumteldegtel*

$\frac{1}{2}$ *teldil = laf* $\frac{3}{4}$ *foldils kil* $\frac{5}{1\ 000}$ *lulmim*
 $\frac{3}{10} = 0,3$ *degdils kil = kildim = ser liunül kil*

La numeraloj sekvas la substantivon, ekz.

bim bal [unu arbo], *böds degtel* [dek du hundoj]

Oni povas uzi la numeralojn, kiel substantivojn, ekz.

logob tumis [mi vidas centojn]; *balan äseadom* [unu sidiĝis].

5.2. Aritmetiko (kalkulav)

+ *sa* $3 + 5 = 8$ *kil sa lul binos jöl*; – *nä* $8 - 3 = 5$ *jöl nä kil binos/retos lul*

× *-na* $3 \times 6 = 18$ *kilna mäl binos degjöl*

÷ *padilüköl me* $18 \div 3 = 6$ *degjöl padilüköl me kil binos gitodos mäl.*

x^n *naät* $4^2 = 16$ *naät telid fola = fol ad naät telid ... binos degmäl*

$\sqrt{\text{vul}}$ $\sqrt[3]{8} = 2$ *vul kilid jöla = vul kilid se jöl ...binos tel*

5.3. Ordaj kiaj aliaj numeraloj (numavöds sökaleodik)

<i>-id</i> [-a]	<i>balid</i> [unua]	<i>telid</i> [dua]	&c.
<i>-ido</i> [-e]	<i>balido</i> [unue]	<i>telido</i> [due]	&c.
<i>-ik</i> [-obla]	<i>kilik</i> [triobla]	<i>mälik</i> [sesobla]	&c.
<i>-iko</i> [-oble]	<i>kiliko</i> [triole]	<i>mäliko</i> [sesoble]	&c.
<i>-ön</i> [-obligi]	<i>telön</i> [duobligi]	<i>kilön</i> [triobligi]	&c.
<i>-ot</i> [oblo]	<i>telot</i> [duoblo]	<i>kilot</i> [trioblo]	&c.
<i>-at</i> [-o]	<i>balat</i> [unujo]	<i>telat</i> [duo]	&c.
<i>-am</i> [-igo]	<i>balam</i> [unuigo]	<i>telam</i> [duigo]	&c.
<i>-na</i> [-foje]	<i>balna</i> [unufoje]	<i>telna</i> [dufoje]	&c.
<i>-idnaed</i> [la –a fojo]	<i>balidnaed</i> [la 1 ^a fojo]	<i>telidnaedo</i> [la 2 ^a fojo]	&c.
<i>a ...</i> [-ope]	<i>a bal</i> [unuope]	<i>a tel</i> [duope]	&c.
<i>a –id</i> [ĉiu –a]	<i>a balid</i> [ĉiu unua]	<i>a telid</i> [ĉiu dua]	&c.
<i>-o</i> [en ... agoj]	<i>balo</i> [en unu ago]	<i>telo</i> [en du agoj]	&c.

5.4. Datoj (däts)

31.3.1879 = 1879 mázula d. 31^{id} = balmil jöltumveldegzül, mázula del kildegbalid.
del kinid binos-li? [kiun daton ni havas?]

5.5. Horoj (düps) ekzemple

<i>binos düp mälid göda</i>	estas la sesa matene
<i>binos düp tel e laf poszedelo</i>	estas la 2 ^a kaj ½ posttagmeze
<i>binos düpalaf pos lul</i>	estas la 5 ^a kaj ½
<i>binos foldil bü düp mälid</i>	estas la ¼ antaŭ la 6 ^a
<i>binos minuts deg pos düp degbalid</i>	estas 11:10
<i>tü düp lul minuts foldegbal</i>	je 5:41
<i>düp kinid binos-li</i>	kioma horos estas

5.5. Aĝo (bäldot)

<i>lifayelis liomödik labol-li?</i>	kiom da jaroj vi havas?
<i>Labob bäldoti yelas foldeg</i>	mi havas aĝon de 40 jaroj.

A.6. PRONOMOJ (Pönops)

6.1. Pronomoj personaj (pönops pösodik)

	<u>Singulara</u> (balnum)	<u>Plurala</u> (plunum)
I	<i>ob mi</i>	<i>obs ni</i>
II normala	<i>ol vi</i>	<i>ols vi</i>
ĝentila (malofta)	<i>or ci</i>	<i>ors vi</i>
I/II (malofta)	<i>og vi aŭ mi</i>	<i>ogs mi/ni aŭ vi</i>
III vira	<i>om li</i>	<i>oms ili</i>
ina	<i>of ŝi</i>	<i>ofs ili</i>
konkreta	<i>on ĝi</i>	<i>ons ili</i>
abstrakta	<i>os ĝi</i>
nedifinita	<i>oy oni</i>
refleksiva	<i>ok si</i>	<i>oks si</i>
Reciproka	<i>od una alian</i>	<i>ods unuj aliajn</i>

6.2. Pronomoj posesivoj (pönops dalabik)

Aldonu adjektivan finaĵon, ekz.: *ob>obik* [mi > mia]; *ons>onsik* [ili > ilia]
aŭ genitivan frazon, ekz. *ob>oba* [mi >de mi]; *ons>onas* [ili > de ili]
Substantivojn oni formas jene: *glidis ole ed olikanes* [salutojn al vi kaj viaj]

6.3. Pronomoj demonstrativoj (pönops jonik)

<i>et</i>	tiu	<i>etos</i>	tio	<i>ot</i>	la sama
<i>at</i>	ĉi-tiu	<i>atos</i>	ĉi-tio	<i>it</i>	mem

6.4. Nefinitaj pronomoj (pönops nefümik)

<i>ek</i>	iu persono	<i>bos</i>	io	<i>ans</i>	kelkaj
<i>nek</i>	neniu persono	<i>nos</i>	nenio	<i>anik</i>	unudu
<i>öm</i>	kelkiuj	<i>ömik</i>	kelkaj	<i>ömans</i>	kelkaj homoj
<i>al</i>	ĉiu (substantivo)	<i>alik</i>	ĉiu (adjektivo)	<i>alan</i>	ĉiu homo
<i>som</i>	tia aĝo	<i>somik</i>	tia	<i>soman</i>	tia homo

6.5. Demandaj pronomoj (*pönops säkik*)

vira	ina	konkreta	abstrakta	
<i>kim</i>	<i>kif</i>	<i>kin</i>	<i>kis</i>	kiu? kio?
<i>kimik</i>	<i>kifik</i>	<i>kinik</i>	<i>kisik</i>	kiu ... (adj.)?
<i>kimid</i>	<i>kifid</i>	<i>kinid</i>	<i>kisid</i>	kioma?

Demandvortoj ankaŭ estas formitaj per aldono de *lio* aŭ prefikso *ki-*. Ekz.

<i>liofagotik?</i>	kiom distanca?	<i>liofütürük</i>	kiom estonta?
<i>liogretotik?</i>	kiom granda?	<i>liofütüro?</i>	kiom estonte?
<i>liomödotik?</i>	kiom multa?	<i>liomödoto?</i>	kiom multe?
<i>liomödötid?</i>	la kioma?	<i>liomödötidna?</i>	kiomfoje?
<i>liomafädo?</i>	en kioma mezuro?	<i>liokodo?</i> = <i>kikodo?</i>	kial?
<i>kiöp?</i>	kiu loko? <i>kiöpo?</i> je kie? <i>kiöpao?</i> el kie? <i>kiöpio?</i> al kie? <i>kien?</i>		
<i>kitopo?</i> = <i>kiplado?</i>	en kiu loko?	<i>kitimo?</i> = <i>kiüpo?</i>	kiam?

6.6. Eksklamaciaj pronomoj (*pönops vokädik*)

vira	ina	konkreta	abstrakta	
<i>kiom!</i>	<i>kiof!</i>	<i>kion!</i>	<i>kios!</i>	kia!
<i>kios äbinon benosüpot!</i>	kia estis la surprizo!		<i>vom kiof!</i>	kia virino!
<i>kio äfredof!</i>	kiel ŝi ĝojis	<i>kiogretik binon God!</i>		kiom granda estas Dio!

6.7. Relativaj pronomoj (*pönops tefik*)

kel [kel] *ut, kel* [tiu, kiu] Ĝi deklinaciigis kiel substantivo.
 Por eviti miskomprenon, oni uzas viran/inan/abstraktan formon de *ut*:
hiut/jiut/utos, hikel/jikel/kelos
mot söla, hikeli elogob, binof jitidan
 la patrino de la sinjoro, kiun (la sinjoron) mi vidis, (ŝi) estas instruistino.
kü [kiam] *utü, kü* [tiam, kiam] *utö, kö* [tie, kie]

A.7. ADVERBOJ (*Ladvärbs*)

7.1. Simplaj formoj [*vöds balugik*] (ekzemploj – rigardu en vortaro)

<i>ai</i> [ĉiam]	<i>ba</i> [eble]	<i>i</i> [ankaŭ]	<i>igo</i> [eĉ]	<i>is</i> [ĉi-tie]	<i>no</i> [ne]
<i>nu</i> [nun]	<i>plu</i> [pli]	<i>mu</i> [plej]	<i>te</i> [nur]	<i>zi</i> [ĉirkaŭe (tempe)].	

7.2. Kunmetitaj formoj (*vöds pakoboyümöl*)

Adverboj estas formitaj de aliaj vortoj (ekzemple substantivoj, adjektivoj, k.t.p.) per la sufikso *-o*, ekzemple

<i>gudiko</i> [bone]	<i>jöniko</i> [bele]	
<i>dele</i> [tage]	<i>adelo</i> [hodiaŭ]	<i>ädelo</i> [hieraŭ]
		<i>odelo</i> [morgaŭ]
Dkirekte venante estas formita per <i>-ao</i> , venante al per <i>-io</i> , ekz.		
<i>dete</i> [dekstre]	<i>detao</i> [de la dekstra]	<i>detio</i> [dekstren]

7.3. Komparaciaj formoj (*pluamaŝoms e muamaŝoms*)

Estas formitaj, simile al adjektivoj, per la sufiksoj *-umo* kaj *-üno*, ekz.

<i>gudiko</i> [bone]	<i>gudikumo</i> [pli bone]	<i>gudiküno</i> [plej bone]
<i>jöniko</i> [bele]	<i>jönikumo</i> [pli bele]	<i>jöniküno</i> [plej bele]

A.8. PREPOZICIOJ (*Präpods*)

8.1. Simplej formoj (*vöds balugik*) (ekzemploj – rigardu aliajn en vortaro)

de [de] *in* [en] *ini* [en –on] *nen* [sen] *fa* [fare de]
sus [sur] *bevü* [inter] *ko* [kun] *lä* [ĉe, apud] *ad* [al]

8.2. Kunmetitaj formoj (*vöds pakoboyumöl*)

Prepozicioj estas formitaj de aliaj radikoj per la aldonado de la sufikso –*ü*, ekz.

daniü [dank' al] *demü* [rilate al] *kodü* [pro] *domü ob* [ĉe mi]
nemü reg [en la nomo de la reĝo] *pöüü* [okaze de]

Post prepozicioj la substantivo staras en nominativo.

A.9. KONJUNKCIOJ (*Konyuns*)

9.1. Simplej formoj (*vöds balugik*) (ekzemploj – rigardu aliajn en vortaro)

e (antaŭ vokaloj *ed*) [kaj] *u* (antaŭ vokaloj *ud*) [aŭ] *dat* [por ke]
e ... e [kaj ... kaj] *do* [kvankam] *ab* [sed] *bi* [ĉasr] *ven* [kiam]

9.2. Kunmetitaj formoj (*Vöds pakoboyumöl*)

Konjunkcioj estas formitaj de aliaj radikoj pere de la sufikso –*ä*, ekz.:

Büä [antaŭ ol] *güä* [sed, kontraŭe] *toä* [spite ke]
äsä [kiel, sammaniere kiel, en la rolo kiel] *kodä* [pro tio, ke = tial, ke]

A.10. INTERJEKCIOJ (*Linteleks*)

10.1. Simplej formoj (*vöds balugik*) (ekzemploj – rigardu en vortaro)

ag! [ah!] *vi!* [ve!] *adyö* [adiaŭ!] *si* [jes] *nö* [ne]

10.2. Kunmetitaj formoj (*vöds pakoboyumöl*)

Eblas fari interjekciojn pere de la finaĵo –*ö*, ekz.:

Si!ö [certe jes!] *noö!* [certe ne!] *stopö!* [haltu!] *danö!* [dankon!]

10.3. Salutoj (*glids*)

Samkiel en Esperanto, salutoj uzas la akuzativon, ekz.:

Deli gudik! [Bonan tagon!] *Dani ladöfik!* [Koran dankon!]

A.11. VERBOJ (Värbs)

11.1. Personoj de la verbo (*pösods värba*)

Verboj konjugaciigas per la sufiksigo de la persona pronomo al la fino de la radiko de la verbo, ekzemple, de *vokön* kaj *reinön*:

<i>vokob</i>	<i>vokol</i>	<i>vokom</i>	<i>vokof</i>	<i>vokon</i>	<i>reinos</i>
mi vokas	vi/ci vokas	li vokas	ŝi vokas	ĝi vokas	pluvas
<i>vokobs</i>	<i>vokols</i>	<i>vokoms</i>	<i>vokofs</i>	<i>vokons</i>	<i>vokoy</i>
ni vokas	vi vokas	ili vokas	ili vokas	ili vokas	omi vokas

11.2. Tempoj de aktiva voĉo (*timaforms dunalefoma*)

Ĉiuj tempoj estas formitaj per la prefiksigo de vokaloj jene:

	Imperfekta (<i>nefinik</i>)	Perfekta (<i>finik</i>)
Prezenco (<i>presenatim</i>)	<i>vokob</i> mi vokas	<i>evokob</i> mi estas vokinta
Preterito (<i>pasetatim</i>)	<i>ävokol</i> vi/ci vokas	<i>ivokom</i> li estis vokinte
Futuro (<i>fütüratim</i>)	<i>ovokof</i> ŝi vokos	<i>uvokobs</i> ni estos vokinta
Futuro en pasinteco (<i>pasetofütüratim</i>)	<i>övokols</i> vi estis vokontaj	<i>üvokoy</i> oni estis estonta vokinta

11.3 Modoj (*bidirs*)

La verboj havas la jenajn sufiksojn al la radiko aŭ la tempo:

Infinitiva (<i>nefümabidir</i>)	-ön	<i>vokön</i> [voki]	<i>ovokön</i> [esti vokonta]
Participoj (<i>partisips</i>)	-öl	<i>voköl</i> [vokanta]	<i>evoköl</i> [vokkinta]
Imperativa (<i>büdadidir</i>)	-öd	<i>vokolöd</i> [voku]	<i>vokolsöd</i> [voku]
Optativa (<i>vipabidir</i>)	-ös	<i>vokolös</i> [b.v. voku]	<i>vokolsös</i> [b.v. voku]
Kondicionalo (<i>stipabidir</i>)	-öv	<i>vokolöv</i> [vi vokus]	<i>evokolös</i> [vi estus vokinta]

11.4. Pasiva voĉo (*sufalefom*)

Prefikigu *p-* (en la prezenco *pa-*)

<i>pavokön</i> [esti vokita]	<i>pavokob</i> [mi estas vokita]	<i>pavoköl</i> [vokita]
<i>povokofs</i> [ili (inaj) estos vokitaj]	<i>pövokoy</i> [ke oni estu estinta vokonta]	

11.5. Demandoj (*säks*)

Sufiksigo la neakcentitan partikulon *-li* al la plej grava vorto. Komparu kun 'ĉu?'

ovokobs-li [ĉu ni vokos] *baicedol, no-li?* [vi kunsentas, ne?]

Buki kinik labol-li? Rediki-li u vieliki-li?

[Kiun libron vi havas? La ruĝan aŭ la blankan?]

11.6. Konjunktivo (*mögastad*)

Por manko de certeco, dubeco aŭ ebleco, aldonu neakcentita *-la*

no sevob, va okömon-la [mi ne scias ĉu li venos (sed mi dubas)]

äcedob-la, das ekömom [mi povus esti kredinta, ke li venis]

N.B.: kiam kuniĝe *-li* antaŭiras *-la*, nek *-li* nek *-la* estas akcentita:

Okömóm-li-la? [ĉu eble li venos?]

11.7. Negacio (*noam*)

no antaŭ la neigota vorto, ekz. *no ävokob* [mi ne vokis]; *no ob vokob* [ne mi vokas]

11.8. Daŭraj tempoj (*timaŝoms dulik*)

Por substreki la daŭron de verbo, uzu *jäfön me ... -am* [sin okupi pri] aŭ *...ad -ön*:

jäfob me logam jipula [mi min okupis pri la vidado de la knabino]

jäfob ad logön jipuli [mi estas vidante knabinon]

11.9. Nrekta parolo (*spikaŝom nelüodik*)

äsagom, das öpenom [li diris, ke li skribos]

ma lesag oma, ödunom ädelo atosi [laŭ lia aserto, li estis faronta tion hieraŭ]

A.12. VOLAPUKO KAJ ESPERANTO

(*Volapük e Sperantapük*)

Jen kelkaj koincidoj kaj similecoj inter Volapuko kaj Esperanto

La principo de vortfarado.

La principo de afiksoj kaj ĝiaj multaj uzoj.

Komoj ĉiam antaŭ relativaj frazeroj, kies pronomo kunhavas plejofte ĝian korelativon.

Salutoj bezonas akuzativon, ekz. *deli gudik* [bonan tagon].

Demandoj sin formas per aldono de vorteto, ne per la vortordo, *-li* [ĉu].

Prepozicioj havas nominativon, ne oblikvan kazon, kiel en naciaj loingvoj.

Pronomoj posesivaj sin formas per pronomo + sufikso de adjektivo.

Similecetoj de vortoj neordinaraj kiaj afiksoj en formo aŭ uzo, ekz.

-ük- = *-ig-* (*-ükön* = *-igi*); *-ik-* = *-iĝ-* (*-ikön* = *-iĝi*);

-an = *-an(o)* *-o, -ö, -ü* = *-aŭ ofte* *o-* = *-o-* estonteco; *i-* = *-i-* pasinteco

lazür = lazuro, kaj aliaj vortoj kun antaŭvokala 'l'

Iam oni diris, ke Zamenhof anoncis, ke, se li ne sciis antaŭe pri Volapuko, li neniam estus elpensinta Esperanton.

B.1. PREFIKSOJ (*foyümots*)

<i>al-</i>	ĉiu-	<i>aldelik</i> [ĉiutaga]
<i>be-</i>	rilatas radikon rekte al ricevanto	<i>golob su veg</i> = <i>begolob veg</i> [mi iras sur vojo] <i>givön / begivön</i> [doni / doti] <i>beplanob gadi</i> [mi plantas ĝardenon]
<i>beno-</i>	bon-	<i>benosek</i> [(bon)sukceso]
<i>da-</i>	kompletigas radikon	<i>binön</i> [esti] / <i>dabinön</i> [ekzisti] <i>tuvön</i> [trovi] / <i>datuvön</i> [inventi] <i>lestüm</i> [estimo] / <i>dalestüm</i> [respektego]
<i>dä-</i>	en pecojn	<i>däbreikön</i> [rompi en pecojn]
<i>de-</i>	de-, for-, el-	<i>detirön</i> [eltiri]
<i>dei-</i>	ĝis morto	<i>deibludön</i> [sangi ĝismorte]
<i>do-</i>	malsupren	<i>dacöpön</i> [malsuprenhaki]
<i>fa-</i>	for-	<i>fabinön</i> [foresti]
<i>fäi-</i>	ferme	<i>fäilökön</i> [enŝlosi]
<i>fe-</i>	tuta konsumo	<i>fepledön</i> [forludi (monon)]
<i>fea-</i>	alilokigen	<i>feapladön</i> [formovi]
<i>fī-</i>	ĝisfine	<i>fimekön</i> [fari ĝis la fino]
<i>ge-</i>	re-	<i>gegivön (bosi eke)</i> [redoni (ion al iu)]
<i>hi-</i>	vira	<i>himatan</i> [edzo]
<i>ho-</i>	senseksigita viro	<i>hojevod</i> [kastrita ĉevalo]
<i>ji-</i>	ina	<i>jimatan</i> [edzino]
<i>jo-</i>	sensekigita ino	<i>jogok</i> [kastrita kokino]
<i>ke-</i>	kun	<i>kelied</i> [kun-sufero = kompato]
<i>ki-</i>	ki-? / kiu?	<i>kikodo?</i> [kiukaŭze? = kial?]
<i>la-</i>	supren	<i>lasumön</i> [levi]
<i>lai-</i>	daŭra	<i>laispikön</i> [daŭre paroli]
<i>läx-</i>	eks-	<i>läxprofäsoran</i> [eksprofesoro]
<i>le-</i>	-eg-	<i>ledom</i> [palaco] <i>lefat</i> [avo]
<i>lu-</i>	-aĉ-, -et-	<i>ludom</i> [domaĉo]
<i>lü-</i>	vic-, duon-, stif-	<i>lüfat</i> [vicpatro = stifapatro]
<i>mai-</i>	malfermi	<i>maibrekön</i> [malferme rompiĝi] <i>maibreikön</i> [malferme rompi]
<i>mi-</i>	aĉa, mal-, fi-	<i>mikonfid</i> [malfido] <i>mikeb</i> [herbaĉo]
<i>mil-</i>	kilo-	<i>milmet</i> [kilometro]
<i>mödi-</i>	mult-	<i>mödipenam</i> [multobligado]
<i>ne-</i>	mal-	<i>neflen</i> [malamiko]
<i>ni-</i>	ena	<i>niklot</i> [subvesto]
<i>nü-</i>	enen	<i>nübladön</i> [enblovi]
<i>plö-</i>	ekstera	<i>plögun</i> [ekstera vesto = palto]
<i>po</i>	post- (loka), malantaŭ <i>poyumot</i> [sufikso]	<i>popenäd</i> [P.S.]
<i>pos-</i>	post- (tempa), malantaŭ	<i>posson</i> [nepo] <i>posdaut</i> [nepino] <i>poscil</i> [genepo] <i>poszedel</i> [posttagmeze]
<i>ru-</i>	originala, antikva, pra-	<i>rutim</i> [pratempe, prahistorio]
<i>sä-</i>	foriga	<i>säkusad</i> [senakuzo, senkulpiĝo]
<i>si-</i>	stela, ĉiela	<i>sifits</i> [Fiŝoj (konstelacio)]; <i>sisfer</i> [ĉiela sfero]

N.B. Ĉi-tiu listo ellasas formojn el: verbaj tempoj, ekz. *a-, ä-, e-, i-, o-, ö-, u-, ü-, p-* substantivoj, ekz. *lafayel* [duonjaro]; prepozicioj, ekz. *bevünertik* [internacia]; ĥemiaj prefiksoj (vidu *Gramat Volapüka*, §165, p.50).

B.2. SUFIKSOJ (*poyümots*)

-a	genitiva kazo	<i>fata</i> [de la patro]
-ab	-indeco, -igeco	<i>hetab</i> [malamindeco]
-af	besto	<i>sugaf</i> [mambesto = suĉbesto)]
-ag	havanta iom da	<i>herag</i> [hareco]
-ain	juvelo	<i>nobain</i> [nobelŝtono = gemo] <i>diamain</i> [diamanto tajlita]
-al	ĉef-	<i>general</i> [generalisimo]
-am	-ado	<i>penam</i> [skribado]
-an	-isto, -ano	<i>tidan</i> [instruisto], <i>slopan</i> [subtenanto]
-ao	venante de	<i>detao</i> [de dekstre], <i>seimao</i> [venante el ie]
-aö	fora interjekcio	<i>tabaö!</i> [for de la tablo!]
-as	genitiva plural	<i>fatas</i> [de la patroj]
-at	kvanto de, -ero	<i>degat</i> [deko]
-av	scienco	<i>kalkulav</i> [aritmetiko]
-ä	konjunkcio	<i>güä</i> [sed, male] ¶letero adresiĝas]
-äb	persono ricevanta/suferanta	<i>fanäb</i> [malliberulo], <i>beladetäb</i> [persono al kiu ^{ll}
-äd	generala konkretigo, -aĵo	<i>spikäd</i> [parolado], <i>bumäd</i> [konstruaĵo], <i>notäd</i> [publikaĵo], <i>magäd</i> [impreso], <i>jenäd</i> [okazaĵo]
-äl	de la menso	<i>tikä</i> [menso], <i>senäl</i> [senso]
-äm	organo (de vivaĵo)	<i>logäm</i> [vida organo = okulo]
-än	-lando, -ujo, -io	<i>Linglän</i> [Anglujo], <i>noliüdän</i> [la nordo]
-ät	abstakteco, -eco	<i>kompenät</i> [kompanio], <i>paostolät</i> [apostoleco]
-e	dativa kazo	<i>fate</i> [al la patro]
-ean	oceano	<i>Noliüdapovean</i> [Arkta Maro]
-eän	insulo	<i>Borneän</i> [Borneo]
-ed	konkretigo	<i>pened</i> [letero], <i>noted</i> [anonco]
-ef	aro de homoj	<i>menef</i> [homaro]
-et	faristo	<i>bodel</i> [panbakisto]
-em	aro de aĵoj	<i>bledem</i> [foliaro]
-ep	planto, -ujo	<i>bünep</i> [pirujo]
-er	enhavanta	<i>ferinerik</i> [enhavanta feron]
-es	dativa pluralo	<i>fates</i> [al la patroj]
-et	konkretiĝo, ĉirkonstanco	<i>jenot</i> [evento], <i>penet</i> [skribaĵo]
-i	akuzativo, -n, direktet de	<i>logob fati</i> [mi vidas (la) pastron], <i>ini</i> [en -n]
-ian	maŝino, ilo aganta	<i>jonian</i> [montrilo]
-iäl	deziro	<i>nibiäl</i> [sukeraĵemo], <i>okiäl</i> [egoismo]
-iän	provinco	<i>Saxiän</i> [Saksa provinco]
-iär	-ujo	<i>nigiär</i> [inkujo]
-id	1. orda numeralo	<i>balid</i> [unua]
	2. por reversi ordon	<i>lotön</i> [loĝi] > <i>lotidön</i> [gastigi] <i>gebön</i> [uzi] > <i>gebidön</i> [disponiĝi] <i>pönön</i> [puni] > <i>pönidön</i> [suferi, pentofari] <i>lektinidön</i> [elektrizi]
	3. -izi	<i>peäniel</i> [pinglofarilo], <i>klufiel</i> [najlomaŝino]
-iel	maŝino aŭ ilo kiu faras	<i>gudik</i> [bona], <i>obik</i> [mia]
-ik	adjektivo, -a	<i>redikam</i> [ruĝiĝado]
-ikam	-iĝado	<i>bäldikön</i> [maljuniĝi], <i>primikön</i> [ĵus komenciĝi]
-ikön	-iĝi	<i>dogil</i> [hundeto, hundĉjo], <i>flapil</i> [frapeto]
-it	-et, malgranda, -ĉj, -nj, dim.	

-im	-ismo	<i>tikälim</i> [racionalismo]
-io	irante al, -en	<i>valöpio</i> [ĉien]
-ion	numeraloj $10^{6 \times n}$	<i>telion</i> [$10^{6 \times 2} = 10^{12} = 10\,000\,000\,000\,000$]
-ir	gramatikaj vortoj	<i>fomir</i> [fleksio], <i>finahukir</i> [finkrampo]
-is	akuzativa pluralo, -ojn	<i>logob fatis</i> [mi vidas (la) patroj]
-la	dubeco en verbo	vidu gramatikon
-li	demanda vortfino, ĉu	vidu gramatikon
-na	-foje	<i>balna</i> [iam, unufoje], <i>telna</i> [dufoje]
-o	adverbo	<i>gudiko</i> [bone], <i>deto</i> [dekstre]
-od	konkretiĝo	<i>magod</i> [bildo], <i>nulod</i> [novaĵo]
-oin	ŝtono	<i>diamoin</i> [diamanto (mineralo)]
-op	kontinento	<i>Yurop</i> [Eŭropo]
-os	abstrakteco de adjektivo	<i>gudikos</i> [bono, tio bona]
-ot	konkretiĝo (pli solida ol -od)	<i>magot</i> [statuo]
-ov	ebleco	<i>pronov</i> [prononcebleco]
-ö	interjekcio	<i>stopö!</i> [haltu!]
-öd	imperativo, -u	vidu gramatikon
-öf	-eco	<i>manöf</i> [vireco], <i>flenöf</i> [amikeco]
-öl	participo	vidu gramatikon
-öm	-ilo, aparato	<i>flitöm</i> [aviadilo], <i>logöm</i> [celilo]
-ön	infinitivo, -i	vidu gramatikon
-öp	loko	<i>potöp</i> [poŝtoficejo], <i>kiöpo</i> [kie, kiuloke]
-ös	optativa modo	vidu gramatikon
-öv	kondicionala modo	vidu gramatikon
-s	pluralo, -j	<i>fats</i> [patroj]
-uän	arĥipelago	<i>Filipuäns</i> [Filipinoj]
-ug	-indeco, -ebleco	<i>klotug</i> [vesta eleganteco], <i>plakug</i> [sperteco]
-ul	1. reprezenteco	<i>pladul</i> [prostaro]
	2. monatoj	<i>febul</i> [februaro]
-um	komparativo, pli-	<i>gudikum</i> [pli bona]
-ü	prepozicio	<i>pläamü</i> [excepte de]
-üüd	1. muzika intervalo	<i>kilüüd</i> [trito, intervalo inter 3 tonoj], <i>jolüüd</i> [oktavo]
	2. geografia direkcio	<i>nolüüd</i> [nordo], <i>vienüüd</i> [venta/kompasa direkcio]
-üf	muzika noto	<i>kilüf</i> [medianto], <i>kliküf</i> [kleo]
-ükön	-igi	<i>redükön</i> [ruĝigi]
-ül	-et-, diminutivo	<i>flapul</i> [pulso]
	-id-, juna	<i>dogül</i> [hundido]
-iüm	muzikaĵo	<i>balüüm</i> [solo], <i>maleküüm</i> [marŝo]
-iün	superlatibo, plej-	<i>gudikün</i> [plej bona]
-iüp	tempo	<i>kiüpo</i> [kiam], <i>cuniüp</i> [fasta tempo, Karesmo]
-yim	10^{6n} , -ono	<i>balyim</i> milionono, <i>telyim</i> [bilionono]

N.B.

Ĉi-tiu listo ellasis ĥemiajn sufiksojn:

-at, -er, -et, -etilen, -i, -id, -il, -ilen, in, -it, -o, -öl, -ul, -ül.

Vidu *Gramat Volapüka*, § 201, p.55.

B.3. ĈEFAJ RADIKFORMAJ ADVERBOJ (Ladväsrbs vulaformik veütik)

1. lokaj

<i>ge</i>	[reire, malantaŭen]	<i>is</i>	[ĉi-tie]	<i>zi</i>	[ie en la ĉirkaŭaĵoj]
<i>kobo</i>	[kune]	<i>isio</i>	[ĉi-tien]	<i>zo</i>	[ĉie en la ĉirkau'ajo]
<i>mo</i>	[ire, foren]	<i>us</i>	[tie]	<i>zü</i>	[ĉirkaŭe (fikse)]
		<i>usio</i>	[tien]		

2. tempaj

<i>ai</i>	[ĉiam]	<i>neai</i>	[neniam]	<i>dönu</i>	[denove]
<i>ebo</i>	[precize, eĉ]	<i>föro</i>	[iam]	<i>neföro</i>	[neniam]
<i>nog</i>	[ankoraŭ]	<i>nu</i>	[nun]	<i>anu</i>	[en ĉi-tiu momento]
<i>enu</i>	[antaŭnelonge]	<i>nü</i>	[jen, nu]	<i>nü ... tän</i>	[jen ... jen]
<i>tän</i>	[tiam]	<i>pas</i>	[ne ĝis, nur]	<i>ya</i>	[jam]
		<i>ze</i>	[meze]		

3. manieroj

<i>bis</i>	[nur se, nur kiam, sed nur]	<i>ge</i>	[tre]	<i>igo</i>	[eĉ]
<i>lö</i>	[rekte]	<i>so</i>	[tiele]	<i>ye</i>	[tamen]

4. kvantaj

<i>i</i>	[ankaŭ]	<i>läs</i>	[malpli]	<i>mu</i>	[plej]
<i>so</i>	[tiom]	<i>plu</i>	[pli]	<i>neplu</i>	[malpli]
<i>te</i>	[nur]	<i>ti</i>	[preskaŭ]	<i>tu</i>	[tro]
		<i>zi</i>	[ĉirkaŭe, en la ĉirkaŭaĵo]		

5. jesaj, neaj, dubaj

<i>ba</i>	[eble]	<i>bo</i>	[almenaŭ, eme]	<i>ga</i>	[tutcerte]
<i>no</i>	[ne]	<i>vo</i>	[vere]	<i>za</i>	[ankaŭ, plue]

6. demandaj

Vidu gramatikon § 6.5 pri vortoj komenciĝantaj per *ki-* kaj *lio-*
lio [kiel/kiom]

B.4. ĈEFAJ RADIKFORMAJ
PREPOZICIOJ

(Präpods vulafomik veütik)

<i>a</i>	po (pezoj kaj mezuroj)	<i>mö</i>	je la sumo de
<i>ad</i>	por, al, en la direkto de	<i>nä</i>	minus (matematike)
<i>as</i>	kiel, kvazaŭ, anstataŭ: <i>lord peklotom as dünan</i> en la strato]	<i>näi</i>	flanke al
<i>äs</i>	kiel, ĉar la subjekto estas ...: <i>lord peklotom äs liegikan</i> [loro sin vestis kiel (devas) riĉulo (kiu li estis)]	<i>nen</i>	sen
<i>bai</i>	laŭ, konforme al	<i>ön</i>	en, sub, pro <i>ön nem foginik</i> [en fremda nomo] <i>ön kodül</i> [sub la preteksto]
<i>bei</i>	preter	<i>pla</i>	anstataŭ
<i>bevü</i>	inter, reciproke	<i>plä</i>	krom
<i>bis</i>	depende de, kondiĉe de	<i>po</i>	post (loko)
<i>bu</i>	antaŭ (antaŭrajte)	<i>pos</i>	post (tempo)
<i>bü</i>	antaŭ (tempe)	<i>pö</i>	per, pere de, pro
<i>da</i>	tra	<i>pro</i>	por, cele al, je la bono de, serĉe de, ŝanĝi de
<i>de</i>	de, el	<i>sa</i>	plus (matematiko)
<i>dis</i>	sub	<i>se</i>	el
<i>dö</i>	rilate al, pri	<i>sis</i>	de, de post (tempo)
<i>dub</i>	kaŭze de, per, fare de (la medio)	<i>su</i>	sur
<i>dü</i>	dum	<i>sui</i>	sur –on (direkto)
<i>fa</i>	fare de (la aganto)	<i>sus</i>	super
<i>fo</i>	antaŭ (loke)	<i>sü</i>	de el
<i>gü</i>	kontraŭ	<i>ta</i>	kontraŭ
<i>in</i>	en	<i>ti</i>	preskaŭ
<i>ini</i>	en –n (direkto)	<i>to</i>	spite de
<i>ko</i>	kun, pro	<i>tö</i>	en (loke), loĝe en, lokige
<i>kol</i>	-a rilate al, kun <i>flenöfik kol ...</i> [amike kun ...]	<i>tü</i>	je (horo, tempo)
<i>lä</i>	sur, laŭ, je, en, kun	<i>tüi</i>	preskaŭ je (horo, tempo)
<i>len</i>	sur, per, laŭ	<i>ün</i>	en (tempo)
<i>love</i>	super	<i>ünü</i>	en la daŭro de (tempo)
<i>lö</i>	vertikale	<i>ve</i>	laŭlonge de (spaco)
<i>lü</i>	al	<i>vü</i>	enmeze de, inter
<i>ma</i>	pri, (flari) de, (nomi) laŭ, laŭ la scio de	<i>za</i>	proksimume (abstrakte)
<i>me</i>	per	<i>ze</i>	preskaŭ (abstrakte)
<i>mo</i>	for	<i>zü</i>	aldone al (abstrakte)
		<i>zo</i>	ĉie en la ĉirkaŭaĵo de (loke)
		<i>zi</i>	ie en la ĉirkaŭaĵo de (loke)
		<i>zü</i>	ĉirkaŭirante al (fikse) (loke)

B.5. ĈEFAJ RADIKFORMAJ KONJUNKCIOJ (Konyuns vulafomik veütik)		<i>jüs</i> <i>ĝis</i>	B.6. ĈEFAJ RADIKFORMAJ INTERJEKCIOJ (Lintelelks vulafomik veütik)	
		<i>ka</i>	ol (post komparativo)	
		<i>klu</i>	pro tio, ke; kiel konsekvenco de tio, ke	<i>adyö</i> adiaŭ
<i>ab</i>	sed			<i>ag</i> ve
<i>adas</i>	por ke, je la fino ke, cele ke	<i>na</i>	post kiam	<i>bö</i> sensencaĵo
<i>ä/äd</i>	kaj (rilate al samaj) <i>Victoria, jireg ä jilampör</i> [V. reĝino kaj imperiistrino]	<i>nendas</i>	se ... ne; krom se	<i>ekö</i> jen
		<i>ni</i>	nek	<i>fī</i> fi
<i>äsä</i>	kiel, sammaniere kiel, en la rolo de, kiel + verbo <i>kälobs Volapiuka, äsä kälobs latini</i> [ni prizorgas Volapukon, kiel ni prizorgas la latinan]	<i>nü</i>	nun; <i>nü ... tän</i> [jen ...jen]	<i>fö</i> for
		<i>pläs</i>	krom tio, ke	<i>gö</i> forte
		<i>sodas</i>	tiel, ke	<i>ha</i> ha
		<i>sosus</i>	en la momento, kiam	<i>he</i> he
		<i>u/ud</i>	aŭ	<i>hö</i> <i>hop</i>
		<i>ü/üid</i>	aŭ (rilate al la sama) <i>hipal ü fat</i> [patro aŭ patro]	<i>maj</i> marŝu
		<i>üf</i>	okaze, ke; por gardi kontraŭ la ebleco, ke	<i>nö</i> ne
<i>bi</i>	ĉar			<i>o</i> ho
<i>bisä</i>	se nur			<i>ö</i> vere
		<i>va</i>	ĉu (subjunkcia) <i>u va ... u va</i> [ĉu ... ĉu]	<i>rö</i> ripps rapps (germane)
<i>das</i>	ke			<i>si</i> jes
<i>dat</i>	por ke, tiel ke –u, intence ke			<i>sö</i> atentu
<i>do</i>	kvankam	<i>ven</i>	kiam	<i>vi</i> ve
				<i>vö</i> vere
<i>du</i>	dum	<i>ye</i>	tamen	<i>yö</i> hura
				<i>zö</i> sensencaĵo
<i>e/ed</i>	kaj	<i>zu</i>	krom tio, ke	
<i>eŭe</i>	kaj tio, kaj tia, kaj certe <i>binof jidanüdan</i> <i>eŭe jönik</i> [ŝi estas dancistino, kaj tio bela]	<i>e(d) ... e(d)</i>	kaj ... kaj	!!!
		<i>u(d) ... u(d)</i>	aŭ ... aŭ	
		<i>ni ... ni</i>	nek ... nek	
		<i>noe...abi</i>	ne sole ... sed ankaŭ	
		<i>no te ... abi</i>	ne sole ... sed ankaŭ	
<i>ga</i>	eĉ se; krom tio, ke	<i>nü ... tän</i>	jen ... jen	
		<i>plü ... plü</i>	ju pli ... es pli	
<i>i/id</i>	ankaŭ			
<i>ibä</i>	pro tio, ke			
<i>if</i>	se			
<i>ifi</i>	eĉ se		---ooo000ooo---	

KELKAJ VORTGRUPOJ

(Vödagrups ömik)

TAGOJ (*dels*) (-del)

sudel dimanĉo
mudel lundo
tudel mardo
vedel merkredo
dödel ĵaŭdo
fridel vendredo
zädel sabato

MONATOJ (*muls*) (-ul)

1.	<i>yanul</i>	7.	<i>yulul</i>
2.	<i>febul</i>	8.	<i>gustul</i>
3.	<i>mäzul</i>	9.	<i>setul</i>
4.	<i>prilul</i>	10.	<i>tobul</i>
5.	<i>mayul</i>	11.	<i>novul</i>
6.	<i>yunul</i>	12.	<i>dekul</i>

SEZONOJ

(*säuns*) (-iip)

floriip printempo (flor-)
hitiip somero (varm-)
flukiip aŭtumno (frukt-)
nifiip vintro (neĝ-)

KOMPASPUNKTOJ

(*vieniuds*) (-iid)

noliud (n.) nordo
lofiud (l.) oriento
suliud (s.) sudo
vesiud (v.) occidente

KONTINENTOJ

(*kontinäns*) (-op)

Yurop Eŭropo
Siyop Azio
Frikop Afriko
Merop Ameriko
Stralop Aŭstralazio

KARTEMBLEMOJ

(*klurasots*)

♠ *pik*
♣ *trif*
♥ *kör*
♦ *kar*

ĈIELARKO

(*reinabob*)

red ruĝo
rojan oranĝo
yelov flavo
grün verdo
blöv bluo
lindigot indigo
violät violo
viet blanko
bläg nigro

ZODIAKO

(*Zodiak*) (*si-*)

Sihijip Ŝafo
Sitor Taŭro
Siteläd Ĝemeloj
Sikref Kankro
Sileon Leono
Sivirgan Virgulino
Sivätöm Pesilo
Siskorpion Skorpio
Sisagitan Sagitario
Sikapar Kaprikorno
Sivatan Amforo
Sifits Fiŝoj

LUDKARTOJ

(*pledakadasots*)

man fanto
vom damo
reg reĝo
had aso
ekz. *karakil* = ♦3

MUZIKNOTOJ

(*musiganoats*) .

O	<i>noat lölik telik</i>	duobla plena noto
O	<i>noat lölik</i>	plena noto
o	<i>noat teldilik</i>	duona noto
●	<i>noat foldilik</i>	kvarona noto
♪	<i>noat jöldilik</i>	okona noto
&c.	&c,	&c,

ŜAKVORTOJ

(*Cögavöds*)

<i>hireg</i>	reĝo
<i>jireg</i>	reĝino
<i>nunan</i>	kuriero
<i>jevod</i>	ĉevalo
<i>tüm</i>	turo
<i>pion</i>	peono
<i>cögö!</i>	ŝak(on)!
<i>lecögö!</i>	ŝakmat!
<i>rokadön</i>	aroki

BREFODS
(mallongigoj)

<i>a.s.</i>	<i>as sam</i> [ekz.]	<i>l.</i>	<i>logolös!</i>	<i>pl.</i>	<i>plunum</i>
<i>baln.</i>	<i>balnum</i>	<i>ladv.</i>	<i>ladvärb</i>	<i>pr.</i>	<i>präpod</i>
<i>bev.</i>	<i>bevünetik</i>	<i>lad.</i>	<i>ladyek</i>	<i>prot.</i>	<i>protästik</i>
<i>br.</i>	<i>brefod</i>	<i>lart.</i>	<i>lartig</i>	<i>r.</i>	<i>reidolös!</i>
<i>d.</i>	<i>del</i> [tago]	<i>lat.</i>	<i>latin</i>	<i>rom.</i>	<i>romkatulik</i>
	<i>din</i>	<i>lov.</i>	<i>loveädik</i>	<i>Rus.</i>	<i>Rusänapük</i>
<i>D.</i>	<i>Deutänapük</i>	<i>Lap.</i>	<i>Lapänapük</i>	<i>sek.</i>	<i>sekidik</i>
<i>dem.</i>	<i>demodik</i>	<i>Lin.</i>	<i>Linglänapük</i>	<i>st.</i>	<i>steläd</i>
<i>e.r. = e ret(s)</i> [k.t.p.]		<i>Lit.</i>	<i>Litalyänapük</i>	<i>S.B.V.</i>	<i>Sog Bevünetik</i>
<i>füs</i>	<i>füsüd</i>	<i>m.</i>	<i>manik</i>		<i>Volapüka</i>
<i>Flan.</i>	<i>Flanänapük</i>	<i>mat.</i>	<i>matemat</i>	<i>Sp.</i>	<i>Spanyänapük</i>
<i>Fr.</i>	<i>Fransänapük</i>	<i>mil.</i>	<i>milit</i>	<i>t.</i>	<i>tonat</i>
<i>gad.</i>	<i>gadav</i>	<i>mit.</i>	<i>miteodav</i>	<i>v.</i>	<i>vomik</i>
<i>gen.</i>	<i>genitif</i>	<i>mus.</i>	<i>musig</i>	<i>vok.</i>	<i>vokatif</i>
<i>geom.</i>	<i>geomet</i>	<i>n.</i>	<i>neudik</i>	<i>Vp.</i>	<i>Volapük</i>
<i>git.</i>	<i>gitäd</i>	<i>nel.</i>	<i>neloveädik</i>	<i>Vpan.</i>	<i>Volapükan</i>
<i>gr.</i>	<i>gramat</i>	<i>nev.</i>	<i>nevoiko</i>	<i>Vpanef.</i>	<i>Volapükanev</i>
<i>k.</i>	<i>konäd</i>	<i>nt.</i>	<i>noet</i>	<i>Vpik.</i>	<i>Volapükik</i>
<i>kiem.</i>	<i>kiemav</i>	<i>Ned.</i>	<i>Nedänapük</i>	<i>V.Gr.</i>	<i>Vöna-</i>
<i>kony.</i>	<i>konyun</i>	<i>p.</i>	<i>pösod</i>		<i>Grikänapük</i>
<i>kus.</i>	<i>kusatif</i>	<i>pd.</i>	<i>pad</i>	<i>V.V.</i>	<i>Vög Volapüka</i>

La pligranda parto de ĉi-iu listo estas en la *Gramat kaj Vödabuk* de Arie de Jong.